ECLI:LV:ADRJLTN:2018:1116.A420231518.4.S

Lieta Nr. A420231518
Lietas arhīva Nr. A42-02315-18/39

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
LIEPĀJAS TIESU NAMS

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Liepājā 2018. gada 16. novembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Kristīne Brokane,

piedaloties pieteicējam /pers. C/,
atbildētājas – Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Ieslodzījuma vietu pārvaldes pārstāvim /pers. D/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. C/ pieteikuma par Ieslodzījuma vietu pārvaldes priekšnieka p.i. 2018. gada 18. jūnija lēmuma Nr. 1/6-M/593/740 „Par piemēroto sodu" un Liepājas cietuma administrācijas rīcības, 2018. gada 14. februārī liedzot /pers. C/ kārtējo telefonsarunu, atzīšanu par prettiesisku un pienākuma uzlikšanu Ieslodzījuma vietu pārvaldei atlīdzināt /pers. C/ nemantisko kaitējumu 1000 *euro*.

Aprakstošā daļa

[1] Konstatējot, ka pieteicējs /pers. C/ 2018. gada 30. janvārī pulksten 18.30, atrodoties kamerā Nr. /kamera///kamera/, aizskāra Liepājas cietuma (turpmāk – cietums) darbinieka godu un cieņu, izsakot lamu vārdus, kā rezultātā izdarīja Latvijas Sodu izpildes kodeksa (turpmāk – Kodekss) 70. panta ceturtās daļas 1. punktā noteikto soda izciešanas režīma pārkāpumu, kā arī pārkāpa Ministru kabineta 2006. gada 30. maija noteikumu Nr. 423 „Brīvības atņemšanas iestādes iekšējās kārtības noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 423) 44.6. apakšpunkta prasības, cietuma priekšnieks 2018. gada 9. februārī pieņēma lēmumu „Par soda piemērošanu notiesātajam" (turpmāk – sākotnējais lēmums), ar kuru nolemts pieteicējam piemērot sodu – aizliegt kārtējo telefonsarunu (*lietas 36. lapa*).

Nepiekrītot minētajam, pieteicējs sākotnējo lēmumu apstrīdēja Ieslodzījuma vietu pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) priekšniekam (*lietas 32.-34. lapa*). Ar Pārvaldes priekšnieka p.i. 2018. gada 16. marta lēmumu Nr. 1/6-M/593 „Par iesnieguma izskatīšanas termiņa pagarināšu" apstrīdēšanas iesnieguma izskatīšanas termiņš pagarināts līdz 2018. gada 16. aprīlim (*lietas 13. lapa*).

Savukārt 2018. gada 26. februārī Pārvaldē saņemts pieteicēja 21. februāra iesniegums, ar kuru pieteicējs apstrīdēja cietuma administrācijas rīcību, 2018. gada 14. februārī liedzot pieteicējam telefona zvanu žurnālistam (*lietas 35. lapa*).

Ar Pārvaldes priekšnieka p.i. 2018. gada 23. marta lēmumu Nr. 1/6-M/593/740 „Par iesniegumu apvienošanu un izskatīšanas termiņa pagarināšanu" nolemts abus iesniegumu apvienot un izskatīt līdz 2018. gada 16. aprīlim (*lietas 14. lapa*). Savukārt attiecīgi ar Pārvaldes priekšnieka 2018. gada 16. aprīļa lēmumu Nr. 1/6-M/593/740 „Par iesnieguma izskatīšanas termiņa pagarināšu" un 2018. gada 16. maija lēmumu Nr. 1/6-M/593/740 „Par iesnieguma izskatīšanas termiņa pagarināšu" iesniegumu izskatīšanas termiņš attiecīgi pagarināts līdz 16. maijam un pēc tam līdz 16. jūnijam (*lietas 15., 16. lapa*).

2018. gada 18. jūnijā Pārvaldes priekšnieka p.i. pieņēma lēmuma Nr. 1/6-M/593/740 „Par piemēroto sodu" (turpmāk – Lēmums), ar kuru nolemts: 1) atzīt par tiesisku sākotnējo lēmumu, ņemot vērā Lēmumā norādīto precizējumu; 2) atzīt par tiesisku cietuma rīcību, 2018. gada 14. februārī liedzot pieteicējam kārtējo telefonsarunu; 3) atteikt izdot administratīvo aktu par nemantiskā kaitējuma 1000 *euro* atlīdzināšanu (*lietas 9.-12. lapa*).

Lēmums pamatots ar turpmāk norādītiem argumentiem.

[1.1] Pieteicējam ar sākotnējo lēmumu piemērotais sods atzīstams par tiesisku, pamatotu un samērīgu, kā arī tam ir saskatāms leģitīms mērķis.

[1.1.1] Likumdevējs notiesātajam ir paredzējis obligātu pienākumu būt pieklājīgam saskarsmē ar cietuma administrāciju, kā arī bez ierunām izpildīt cietuma administrācijas likumīgās prasības, līdz ar ko notiesātajam nav tiesību būt nepieklājīgam saskarsmē ar cietuma darbiniekiem un aizskart darbinieku godu un cieņu.

[1.1.2] Cietuma amatpersonas pieteicējam piedāvāja iepazīties ar noformēto ziņojumu un sniegt paskaidrojumu, uz ko pieteicējs nereaģēja, līdz ar ko amatpersonas secināja, ka pieteicējs paskaidrojumu nesniegs. Pārvalde nav guvusi apstiprinājumu pieteicēja norādītajam, ka amatpersonas būtu viņu nosaukušas par /Nosaukums A/ un /Nosaukums B/, nedodot iespēju sniegt paskaidrojumu par ziņojumā norādīto pārkāpumu.

[1.1.3] Pieteicēja pārkāpumu pierāda cietuma amatpersonu ziņojumi. Pārvaldei nav pierādījumu, kas liecinātu, ka cietuma amatpersonas būtu apzināti sniegušas nepatiesas ziņas. Cietuma administrācijai nav un nevar būt subjektīvu interešu attiecībā pret ieslodzītajiem.

[1.1.4] No sākotnējā lēmumā ietvertās fabulas nav iespējams saprast, kādas pieteicēja darbības liecināja par pārkāpumu. Līdz ar to, nenorādot pilnu faktu konstatējumu, sākotnējā lēmumā ir pieļauts procesuāls pārkāpums un ir nepieciešams precizēt sākotnējā lēmuma pamatojumu, norādot, ka pieteicējs 2018. gada 30. janvārī plkst. 18.30, atrodoties kamerā Nr. /kamera///kamera/, saskarsmē ar cietuma administrācijas pārstāvjiem, izsakoties „.. jūs cūkas tos svarus esat sterilizējuši, jums tikai cūkas barot nevis mani, dzīvnieki tādi .." un „.. jūs tiešām esat cūkas un dzīvnieki .." nebija pieklājīgs, aizskāra brīvības atņemšanas iestādes darbinieku godu un cieņu. Tas, ka sākotnējā lēmumā nav norādīti vārdi, kas aizskāra amatpersonas, būtiski

nemaina iepriekš konstatēto. Arī pieteicējs sākotnējā lēmuma paskaidrojumu daļā norāda vārdus /Nosaukums A/, /Nosaukums B/, no kā secināms, ka 2018. gada 30. janvārī šādi vārdi tika izteikti.

[1.1.5] Piemērojot sodu, iestādei jāizdara lietderības apsvērumi par soda veidu un apmēru. Pieteicējs 2017. gadā bija pieļāvis divus soda izciešanas režīma pārkāpumus, par kuriem vienu reizi disciplināri sodīts. Cietuma priekšnieks izvērtēja pieteicēja uzvedību, pārkāpuma raksturu un smagumu, kā arī ņēma vērā to, ka pieteicējs ir pieļāvis rupju soda izciešanas režīma pārkāpumu un pēc iepriekšējās disciplinārās sodīšanas nav guvis mācību.

[1.2] Izpildot ar sākotnējo lēmumu piemēroto sodu, Cietuma administrācijas rīcība, 2018. gada 14. februārī liedzot pieteicējam kārtējo telefonsarunu, atzīstama par tiesisku. Kodeksa 70. panta pirmās daļas 4. punkts, kas cita starpā noteic pieteicējam piemēroto sodu, papildus neatrunā, ar kādiem abonentiem telefonsarunas tiek aizliegts veikt. Sākotnējā lēmuma apstrīdēšana tā darbību neaptur.

[1.3] Tā kā sākotnējais lēmums un cietuma administrācijas rīcība ir tiesiska, tad nav tiesiska pamata izvērtēt pieteicēja prasījumu par nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu.

[2] 2018. gada 5. jūlijā Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā saņemts pieteicēja pieteikums, kas pamatots ar turpmāk norādītiem argumentiem.

[2.1] Pārvalde ir ignorējusi un nav pārbaudījusi pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumos norādīto, bet ir vienpusēji uzklausījusi cietuma administrācijas viedokli, Lēmumā lavierējot starp tiesību principiem un izrakstot no konteksta būtiskāko. Pārvalde izmanto pieteicēja īpaši pakļautās personas statusu un ierobežotās iespējas kaut ko pierādīt, nostājoties cietuma administrācijas pusē un atriebjoties pieteicējam par viņa iepriekšējām sūdzībām. Ir acīmredzams, ka cietuma administrācija ir pieļāvusi kļūdas.

[2.2] Ja pieteicējs Lēmumā norādītās aizskarošās frāzes tiešām ir izteicis, tad rodas jautājums, kāpēc tās nav norādītas sākotnējā lēmumā, tādējādi atņemot pieteicējam tiesības zināt, par ko viņš tiek sodīts. Turklāt pieteicēja it kā izteiktās frāzes ir neloģiskas un nesakarīgas, kas liecina par to, ka pieteicējs šādas frāzes nav lietojis. Konkrētā situācija izveidojās, kad pieteicējam aizskarošā veidā tika izsniegta necilvēcīga uztura norma, līdz ar ko pieteicējs amatpersonai pajautāja, vai tā uzskata pieteicēju par cūku vai citu dzīvnieku, ko naidīgā amatpersona pavērsa pret pieteicēju. Tāpat pieteicējs izteica piezīmi arī par netīriem svariem, kas amatpersonai nepatika.

[2.3] Pieteicējs no paskaidrojuma sniegšanas neattiecās. Neviena amatpersona pie pieteicēja nepienāca un paskaidrojumu sniegt nepiedāvāja.

[2.4] Lēmumā norādītajam, cik reizes iepriekš pieteicējs nesekmīgi zvanījis medijiem, šajā lietā nav nozīmes. Pieteicējs zvanu žurnālistam un televīzijas raidījumam lūdza un tas pieteicējam tika apsolīts vēl pirms soda piemērošanas.

[3] Pārvalde tiesai sniegtajā rakstveida paskaidrojumā pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem argumentiem, papildus paskaidrojot, ka kritiski ir vērtējams pieteicēja norādītais par to, ka pirms sākotnējā lēmuma pieņemšanas viņam netika dota iespēja sniegt paskaidrojumu. Ja minētais atbilstu patiesībai, būtu loģiski, ka pieteicējs to būtu norādījis sākotnējā lēmumā fiksētajā paskaidrojumā.

[4] Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā norādīto, savukārt Pārvaldes pārstāvis pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumā ietvertajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka pieteicēja pieteikums ir noraidāms.

[6] Atbilstoši Kodeksa 9. pantā noteiktajam personām, kuras izcieš sodu, ir tostarp likumos noteiktie pienākumi un tiesības ar ierobežojumiem. Saskaņā ar Kodeksa 41. panta pirmo daļu viens no režīma pamatnoteikumiem brīvības atņemšanas iestādēs ir notiesātajiem noteikto pienākumu precīza bezierunu izpilde.

Brīvības atņemšanas iestādes iekšējo kārtību noteic Noteikumi Nr. 423. Šo noteikumu 44.6. apakšpunkts paredz notiesātajiem pienākumu būt pieklājīgiem saskarsmē ar citiem notiesātajiem, administrācijas pārstāvjiem un apmeklētājiem, sastopoties ar brīvības atņemšanas iestādes darbiniekiem vai amatpersonām, kuras apmeklē brīvības atņemšanas iestādi, sveicināt viņus pieceļoties, uzrunāt ar „jūs" un lietot vārdu „kungs" („kundze"). Ja notiesātos kamerā apmeklē brīvības atņemšanas iestādes administrācija, notiesātie nostājas norādītajā vietā, un kameras dežurants ziņo par notiesāto skaitu kamerā.

Pieteicējam sods piemērots par to, ka pieteicējs saskarsmē ar cietuma administrācijas pārstāvjiem nav ievērojis šo noteikumu 44.6. apakšpunkta prasības, proti, aizliegumu lietot lamuvārdus.

Kā paredz Kodeksa 70. panta ceturtās daļas 1. punkts, tad iestādes darbinieku cieņas un goda aizskaršana atzīstama par rupju soda izciešanas režīma pārkāpumu.

Ievērojot norādīto, tiesai izskatāmās lietas ietvaros jāpārbauda, vai pieteicējs 2018. gada 30. janvārī saskarsmē ar cietuma administrācijas pārstāvjiem lietoja lamuvārdus, tādējādi aizskarot viņu godu un cieņu un pieļaujot rupju soda izciešanas režīma pārkāpumu, kā arī vai secīgā cietuma administrācijas rīcība, aizliedzot pieteicējam kārtējo telefonsarunu, konkrētajos apstākļos atzīstama par tiesisku.

[7] Pārbaudot lietā esošos pierādījumus attiecībā uz pieteicēja pieļauto soda izciešanas režīma pārkāpumu, tiesa konstatē un secina turpmāk norādīto.

[7.1] 2018. gada 30. janvārī cietuma Uzraudzības daļas vecākais uzraugs /pers. G/ sastādīja ziņojumu „Par ieslodzītā disciplīnas pārkāpumu", kurā norādīts, ka pieteicējs 2018. gada 30. janvārī pulksten 18.30, atrodoties kamerā Nr. /kamera///kamera/, aizskāra cietuma darbinieka godu un cieņu, izsakot lamuvārdus. Atzilstoši ziņojumā norādītajam pieteicējs par norādīto sniegt paskaidrojumu atteicās (*lietas 37. lapa*).

2018. gada 30. janvārī sastādītos divos papildu ziņojumos /pers. G/ norādīja, ka 2018. gada 30. janvārī pulksten 18.30 pieteicējs vakariņu dalīšanas laikā izrādīja neapmierinātību par ēdiena kvalitāti un daudzumu, sakot: „Ko jūs man te taisās dot, te ir norma, dodiet man visu atsevišķi, lai es redzu, cik daudz iedodat". Pēc tam tika paņemti svari ēdiena nosvēršanai, ko ieraugot, pieteicējs sāka lamāties: „Jūs, cūkas, tos svarus esat sterilizējuši, jums tikai cūkas barot, nevis mani, dzīvnieki tādi, lai medmāsa nāk un notīra tos svarus, jūs tos svarus turat tualetē, tagad gribat, lai man piemetās skrejamais, jūs tiešām esat cūkas un dzīvnieki". Pieteicējam par lamuvārdu lietošanu tika aizrādīts, viņš brīdināts, ka tiks sastādīts ziņojums, bet pieteicējs turpināja lamāties. Par pārkāpumu paskaidrojumu rakstīt pieteicējs atteicās (*lietas 39., 40. lapa*).

Savukārt 2018. gada 21. aprīlī sastādītā ziņojumā /pers. G/ papildus norādīja, ka brīdī, kad pieteicējam aizrādīts par lamāšanos, pie kameras pienāca arī uzraugs /pers. H/. Pieteicējs turpināja skaļā balsī lamāties un izteikt apvainojumus amatpersonām. Pēc ziņojuma sastādīšanas ap pulksten 18.45 /pers. G/ kopā ar uzraugu /pers. I/ atvēra pieteicēja kameras durvis, iepazīstināja pieteicēju ar sastādīto ziņojumu un izskaidroja pārkāpuma būtību.

Pieteicējs neko neatbildēja, no galda nepiecēlās, bet tikai skatījās amatpersonu virzienā, nereaģējot arī uz piedāvājumu rakstīt paskaidrojumu. Tad, kad /pers. G/ vēlas uzsākt sarunu ar pieteicēju, viņš bieži neatbild un ar viņu nerunā (*lietas 42. lapa*).

[7.2] 2018. gada 30. janvārī cietuma Uzraudzības daļas uzraugs /pers. I/ sastādīja ziņojumu, kurā norādīts, ka 2018. gada 30. janvārī pulksten 18.30 pieteicējs vakariņu dalīšanas laikā izrādīja neapmierinātību par ēdiena daudzumu, sakot: „Ko jūs man te dosiet, šeit ir norma, dodiet man visu atsevišķi, lai redzu, cik daudz iedodat". Pēc tam tika paņemti svari ēdiena nosvēršanai, ko ieraugot, pieteicējs sāka lamāties: „Jūs, cūkas, tos svarus esat sterilizējuši un sertificējuši, jūs tos svarus turat tualetē, lai medmāsa nāk un notīra tos svarus, jūs tikai tualetē podus mazgāt drīkstat, citu neko jūs nemākat" (*lietas 38. lapa*).

Savukārt 2018. gada 21. aprīlī sastādītā ziņojumā /pers. I/ papildus norādīja, ka pieteicējs izrādīja neapmierinātību gan par ēdiena kvalitāti, gan daudzumu, skaļā balsī pieprasot, lai griķus un zivs kotleti neliek kopā, sakot: „Ko jūs man te taisāties dot, te ir norma?". Dzirdot sarunu paaugstinātā tonī un pieteicēja pārmetumus, pie kameras pienāca arī uzraugs /pers. H/. Kad ēdiena dalītājs paņēma svarus, pieteicējs tupināja izrādīt neapmierinātību un sāka lamāties: „Jūs, cūkas, tos svarus esat sterilizējuši, jums tik cūkas barot, nevis mani, dzīvnieki tādi. Lai medmāsa nāk un notīra tos svarus. Jūs tos svarus turat tualetē, tagad gribat, lai man piemetas skrejamais, jūs tiešām esat cūkas un dzīvnieki. Jums tualetes tīrīt, nevis ar cilvēkiem strādāt". /pers. G/ pieteicējam aizrādīja, ka par lamuvārdu lietošanu var tikt sastādīts ziņojums. Ap pulksten 18.45 /pers. G/ ieradās pie pieteicēja, lai viņu iepazīstinātu ar ziņojumu par disciplīnas pārkāpumu. /pers. G/ aicināja pieteicēju iepazīties ar minēto ziņojumu, uz ko pieteicējs nekādi nereaģēja, līdz ar ko /pers. G/ informēja pieteicēju par ziņojuma saturu un būtību, norādot, ka amatpersonu uzrunāšana par cūkām un dzīvniekiem ir godu aizskaroša. Pieteicējs neko neatbildēja un uz aicinājumu ar ziņojumu iepazīties neatsaucās (*lietas 41. lapa*).

[7.3] Pieteicējs gan savās sūdzībās Pārvaldei, gan pieteikumā tiesai norāda, ka par cūku un dzīvnieku cietuma amatpersonas ir nosaukušas tieši pieteicēju, proti, ka tieši pieteicēja gods un cieņa esot tikusi aizskarta. Pieteicējs uzskata, ka cietuma amatpersonas tā rīkojas speciāli, jo pieteicējs nav apmierināts ar ēdināšanu un rakstījis par to sūdzības.

Nav strīda, ka pieteicējs tiešām rakstījis sūdzības par ēdiena kvalitāti, taču tiesa no lietas materiāliem nekonstatē, ka tas būtu pamatots iemesls, lai pret pieteicēju sastādītu nepamatotus ziņojumus. Pieteicējs strīdu ar cietuma amatpersonām 2018. gada 30. janvārī bija uzsācis tieši dēļ pasniegtā ēdiena. Kā redzams no pieteicēja 2018. gada 4. februāra iesnieguma Pārvaldei (*lietas 60.-63. lapa*), pieteicējs pauž neapmierinātību ar ēdiena daudzumu un kvalitāti. Nav strīda, ka pieteicējam ir tiesības pārliecināties, vai pasniegtais ēdiens atbilst paredzētajām normām, tāpat pieteicējam arī ir tiesības palūgt, lai ēdiena daudzums tiktu nosvērts, ja pieteicējam ir pamatotas šaubas par izsniegtās porcijas svaru, taču tam nav jānotiek konfliktējošā un aizskarošā veidā. Tiesai nav pamata neticēt divu amatpersonu ziņojumiem par notikušo situāciju. Tai pat laikā tiesa ir skrupulozi iepazinusies ar pieteicēja aprakstīto situācijas skaidrojumu, tomēr neatzīst to par ticamu, jo jāņem vērā, ka pieteicējs pēc notikušā ir ieinteresēts sniegt tādu skaidrojumu, kas būtu pieteicēja interesēs.

Tiesai nav pamata neticēt amatpersonas norādītajam, ka pieteicējs ir atteicies rakstīt paskaidrojumu par notikušo, tai pat laikā nevar piešķirt ticamību pieteicēja norādītajam, ka viņš nav zinājis par ziņojuma sastādīšanu, jo no pieteicēja 2018. gada 4. februāra iesnieguma Pārvaldei ir secināms, ka pieteicējs ir informēts par ziņojuma sastādīšanu.

[7.4] Tiesai nav arī pamata piešķirt ticamību pieteicēja norādītajam, ka ziņojums par viņu uzrakstīts speciāli. Kā redzams no lietā esošās izziņas par pieteicēja disciplinārsodiem (*lietas 43. lapa*), pieteicējam pirms šī disciplinārsoda ir bijis piemērots viens disciplinārsods par rīcību 2017. gada 11. jūlijā. Līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka par pieteicēja rīcību regulāri tiktu sastādīti ziņojumi un piemēroti disciplinārsodi.

[7.5] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 154. panta pirmo daļu tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatojas uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, kā arī vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un taisnības principiem.

Konkrētajā gadījumā tiesa ir izvērtējusi lietas materiālos esošos ziņojumus, pieteicēja saraksti ar Pārvaldi, kā arī pieteicēja tiesai sniegtos paskaidrojumus kopsakarā un atzinusi, ka nav pamata apšaubīt amatpersonu sniegtos ziņojumus. Proti, tiesai nav pamata pieņemt, ka lietā konstatētie apstākļi liecinātu par nepamatotu ziņojumu sastādīšanu. Līdz ar to tiesa uzskata, ka ir pierādīts tas, ka tieši pieteicējs abas amatpersonas ir nosaucis par cūkām un dzīvniekiem, tādējādi aizskarot to godu un cieņu.

Kā jau tiesa norādīja iepriekš, pieteicējam ir tiesības pārliecināties par pasniegtā ēdiena kvalitāti, taču pieteicējam jāņem vērā, ka personas, kas ēdienu pasniedz, pasniedz to visiem ieslodzītajiem vienādi un šīs personas nav tieši atbildīgas par konkrētajā dienā pasniegtā ēdiena veidu, lai pieteicējam būtu pamats uzsākt strīdu ar šīm amatpersonām, aizskarot to godu un cieņu.

[8] Lēmumā secināts, ka sākotnējā lēmumā ir pieļauts procesuāls pārkāpums, proti nav norādīts pilns faktu konstatējums.

Nav strīda, ka administratīvais akts savu galīgo noformējumu iegūst tieši pēc tam, kad administratīvo aktu ir izdevusi augstāka iestāde pēc apstrīdēšanas iesnieguma izskatīšanas. Tādējādi augstākā iestāde drīkst novērsts tās nepilnības sākotnējā lēmumā, lai administratīvais akts savā galīgā noformējumā būtu pamatots un adresātam saprotams.

Konkrētajā gadījumā gan jāņem vērā, ka sākotnējais lēmums tiek izpildīts nekavējoties, līdz ar to nevar būt pieļaujama situācija, ka izpildot sākotnējo lēmumu, pieteicējs nezinātu, par kādu pārkāpumu tas tiek izpildīts. Tai pat laikā tiesai nav šaubu, ka pieteicējs, saņemot sākotnējo lēmumu, bija informēts, par kādu pārkāpumu disciplinārsods tiek piemērots, jo, pirmkārt, tiesa neapšauba, ka pieteicējs bija informēts par ziņojuma sastādīšanu, otrkārt, no pieteicēja paskaidrojuma, ko viņš rakstījis brīdī, kad ticis iepazīstināts ar sākotnējo lēmumu, viennozīmīgi secināms, ka pieteicējs ir bijis informēts, kādu vārdu lietojums ir bijis par pamatu, lai uzskatītu, ka pieteicējs ir aizskāris amatpersonu godu un cieņu.

Tas, ka sākotnējā lēmumā ir norādīts tikai tas, ka pieteicējs nav bijis pieklājīgs saskarsmē ar administrācijas pārstāvjiem un aizskāris brīvības atņemšanas iestādes darbinieku godu un cieņu, pēc būtības ir pietiekams formulējums, ja pieteicējs ir iepazīstināts ar sākotnējam lēmumam pievienoto ziņojumu vai viņam ir izskaidrots, kāda tieši rīcība bijusi nepieklājīga, proti, kādi vārdi ir uzskatīti par nepieklājīgiem un godu un cieņu aizskarošiem.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 72. panta pirmajai daļai iestāde jebkurā laikā administratīvā akta tekstā var izlabot acīmredzamas pārrakstīšanās vai matemātiskā aprēķina kļūdas, kā arī citas kļūdas un trūkumus, ja tas nemaina lēmuma būtību.

Lēmumā šī norma izmantota, lai precizētu sākotnējo lēmumu, kas, tiesas ieskatā, nav pamatoti, jo tiesību norma pieļauj acīmredzamu kļūdu labošanu, piemēram, nepareizs vārds vai zemesgabala numurs, saskaitīšanas kļūda, vārdu vai burtu izlaidums. Par pārrakstīšanās kļūdu uzskatāma arī neprecīza terminoloģijas un nepareiza vārdu lietošana, kļūdas datorprogrammā, kā arī neveikls, grūti saprotams izteikums. Savukārt nepareiza apstākļu novērtēšana vai nepietiekama administratīvā akta motivācija nevar tikt uzskatīta par šādu kļūdu un nevar tikt labota, pamatojoties uz komentējamo pantu (*sk. J.Briede 72. panta komentārs. Grām.: Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Briede J. (Zin. red.) Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 717. lpp.*).

Tā kā tiesai nav šaubu, ka pieteicējs sākotnējā lēmuma saņemšanas brīdī bija informēts par kādu tieši rīcību disciplinārsods tiek piemērots, nepareiza Administratīvā procesa likuma 72. panta pirmās daļas piemērošana Lēmumā neietekmē Lēmuma tiesiskumu kopumā.

[9] Saskaņā ar Kodeksa 71. panta pirmo daļu, uzliekot sodu, ievēro, kādos apstākļos pārkāpums izdarīts, notiesātā uzvedību pirms

pārkāpuma, agrāk uzlikto sodu skaitu un raksturu, kā arī viņa paskaidrojumus par pārkāpuma būtību. Uzliktajam sodam jāatbilst notiesātā izdarītā pārkāpuma smagumam un raksturam.

Pieteicējam konkrētajā gadījumā par soda izciešanas režīma prasību pārkāpumu piemērots kārtējās telefonsarunas aizliegums. Šāds soda veids piemērots, ņemot vērā to, ka pieteicējs, atrodoties cietumā, neskaitot izskatāmo gadījumu, ir pieļāvis divus disciplinārpārkāpumus, proti, 2017. gada 25. maijā pieteicējs tīši bojāja cietuma īpašumu, ar tabureti sitot pa kameras durvīm, par ko pieņemts lēmums veikt pārrunas un nesodīt, savukārt 2017. gada 11. jūlijā pieteicējs atteicās izpildīt likumīgu prasību tikt pārvietotam uz kameru, kā arī nebija pieklājīgs saskarsmē ar darbiniekiem un lietoja necenzētus vārdus, par ko pieteicējam izteikts rājiens (*lietas 43. lapa*). Tāpat ņemts vērā, ka saskaņā ar Kodeksa 70. panta ceturtās daļas 1. punktu iestādes darbinieku cieņas un goda aizskaršana ir uzskatāma par rupju soda izciešanas režīma pārkāpumu.

Pie šādiem apstākļiem tiesa pieteicējam piemēroto disciplinārsodu – kārtējās telefonsarunas aizliegumu – atzīst par atbilstošu un samērīgu pieteicēja izdarītajam soda izciešanas režīma prasību pārkāpumam.

[10] 2018. gada 15. janvārī cietumā saņemts pieteicēja iesniegums ar lūgumu atļaut pieteicējam steidzamu bezlimita telefona zvanu televīzijas raidījumam „4. studija" un žurnālistam /pers. L/, jo pieteicējs vēlas sniegt interviju. Uz iesnieguma cietuma amatpersona norādījusi: „Neiebilstu" (*lietas 46. lapa*).

2018. gada 14. februārī pieteicējam kārtējā telefonsaruna tika liegta tieši dēļ sākotnējā lēmumā piemērotā disciplinārsoda, kas pieteicējam arī izskaidrots rakstveidā, proti, 2018. gada 20. februārī cietuma priekšnieka p.i. sniedza pieteicējam atbildi Nr. 10/7-M-2764 „Par iesnieguma izskatīšanu", kurā norādīja, ka pieteicējam ar sākotnējo lēmumu tika piemērots sods – aizliegt kārtējo telefonsarunu. Tā kā atbilstoši Kodeksa 50.^{4} panta devītās daļas 4. punktam pieteicējam ir tiesības izmantot vienu telefonsarunu mēnesī, telefonsaruna ar žurnālistu šajā mēnesī pieteicējam netiek nodrošināta (*lietas 45. lapa*).

Līdz ar to cietuma administrācijas rīcība, 2018. gada 14. februārī liedzot pieteicējam kārtējo telefonsarunu, ir saistīta ar sākotnējā lēmuma izpildi un ir atzīstama par tiesisku.

[11] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 92. pantu ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 1. pantu likuma mērķis ir nodrošināt privātpersonai Satversmē un Administratīvā procesa likumā noteiktās tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu par mantisko zaudējumu vai nemantisko kaitējumu, kas tai nodarīts ar valsts pārvaldes iestādes prettiesisku administratīvo aktu vai prettiesisku faktisko rīcību.

Tā kā tiesai nav pamata uzskatīt, ka Lēmums vai cietuma administrācijas rīcība, 2018. gada 14. februārī liedzot pieteicējam kārtējo telefonsarunu, ir prettiesiska, nav pamata uzskatīt, ka pieteicējam būtu radīts nemantisks kaitējums.

[12] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126. panta ceturto daļu, ja pieteicējs no valsts nodevas samaksas ar tiesas lēmumu bijis pilnīgi vai daļēji atbrīvots, pieteikuma noraidīšanas gadījumā pieteicējam ir pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu pilnā apmērā triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā. Šādos gadījumos tiesa pieteicēja pienākumu samaksāt valsts nodevu attiecīgajā apmērā norāda sprieduma rezolutīvajā daļā. Ja pieteicējs triju mēnešu laikā neiesniedz tiesai valsts nodevas apmaksu apliecinošu dokumentu, tiesa sprieduma norakstu nosūta tiesu izpildītājam izpildei.

Pieteicējs ar tiesneses 2018. gada 16. jūlija lēmumu ir atbrīvots no valsts nodevas samaksas par pieteikumu par lietas ierosināšanu tiesā. Līdz ar to pieteicējam uzliekams par pienākumu atmaksāt valstij valsts nodevu 30 *euro* apmērā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Sodu izpildes kodeksa 71. panta piekto daļu, Administratīvā procesa likuma 126. panta ceturto daļu, 246.-251., 289.-291. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. C/ pieteikumu par Ieslodzījuma vietu pārvaldes priekšnieka p.i. 2018. gada 18. jūnija lēmuma Nr. 1/6-M/593/740 „Par piemēroto sodu" un Liepājas cietuma administrācijas rīcības, 2018. gada 14. februārī liedzot /pers. C/ kārtējo telefonsarunu, atzīšanu par prettiesisku un pienākuma uzlikšanu Ieslodzījuma vietu pārvaldei atlīdzināt /pers. C/ nemantisko kaitējumu 1000 *euro*.

Uzlikt par pienākumu /pers. C/, personas kods /personas kods/, atmaksāt valstij valsts nodevu 30 *euro* triju mēnešu laikā no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnese K.Brokane